

..... ANADOLU LİSESİ, 2025-2026 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ, 10.SINIFLAR 1.DÖNEM 1.YAZILI YOKLAMA SORULARI

ADINIZ, SOYADINIZ: (3.Senaryo)
SINIFINIZ:

NUMARANIZ:

KOŞUK
Kar büz kamug erüşdi,
Taglar suvi akışdı
Kökşin bulut örüşdi,
Kayguk bolug egrişür.

Günümüz Türkçesiyle
Karlar buzlar hep eridi,
Dağların suyu yürüdü,
Mavi bulut belirdi,
Kayıklar gibi kımıldışır.

Not: 1.ve 2.soruyu yukarıdaki koşuk metnine göre cevaplandırınız.

SORU 1.

a)Koşuğun nazım birimini ve ölçüsünü yazınız. (3+2 p)

CEVAP:

b)Koşuğun temasını yazınız.(5 p)

CEVAP:

c)Koşuğun uyak düzenini yazınız.(5 p)

CEVAP:

SORU 2.Yukarıdaki koşuktan hareketle koşuk metninin ait olduğu dönemdeki şiirle ilgili özelliklerden beş tanesini yazınız.(15 puan)

CEVAP:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

SORU 3.Aşağıdaki iki şiiri tablodaki ölçütlere göre karşılaştırarak değerlendiriniz. (15 puan)

NİNNİ
Atem tutam men seni
Şekere gatam men seni
Akşem baben gelende oy
Öğüne atem men seni

Hop hopun olsun oğlum
Gül topun olsun oğlum
Sıralı gavak dibinde oy
Toyluğun olsun oğlum (Anonim)

MİHRİBAN
Sarı saçlarına deli gönlümü
Bağlamışlar, çözülüyor Mihriban!
Ayrılıktan zor belleme ölümü
Görmeyince sezilmiyor Mihriban!

Yâr deyince kalem elden düşüyor
Gözlerim görmüyor aklım şaşıyor
Lâmbamda titreyen alev üşüyor
Aşk kağıda yazılmıyor Mihriban!
(Abdurrahim Karakoç)

Ninni	ÖLÇÜTLER	Mihriban
	Teması	
	Ölçüsü	
	Ait Olduğu Gelenek	

	Nazım Birimi	
	Söylenme Amacı	

SORU 4.Aşağıda verilen kavramları uygun olan kutucuğun içine yazınız. (15 puan)

Kavramlar: Türkü, Koşma, Sav, Mani, Saz, Koşuk, Mahlas, Sagu, Şölen, Mani, Kopuz, Varsağı, Gazel, İlahi, Baksı

İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatına Ait Kavramlar	İslamiyet Etkisindeki Türk Edebiyatına Ait Kavramlar

SORU 5.

“Ağılda oğlak togsa, arıkta otı öner.” (Ağılda oğlak doğsa, ovada otu biter.)

Yukarıda verilen sav (atasözü) ile ilgili değerlendirmelerinizi en az beş cümleden oluşan bir paragraf biçiminde yazınız. (20p)

CEVAP:

SORU 6.Vaktiyle yoksul bir oduncu varmış. Karısı ve yedi çocuğuyla bir kulübede oturmuş. Çocukların en sonuncusu minicikmiş. Ona “Parmak Çocuk” adını takmışlar.

Günün birinde parasızlıktan yiyeceksiz kalmışlar. Ne yapacağını şaşırان anne ile baba çocukları ormana bırakmaya karar vermişler belki zengin bir avcı onları alır götürür diye. Parmak Çocuk onların konuşmalarını duyup ceplerini beyaz çakıl taşlarıyla doldurmuş. Onları birer birer yere atmış. Bu taşları izleyen çocuklar evlerine dönebilmişler. Anne ile baba çocukları yine ormana götürüp bırakmışlar. Ama Parmak Çocuk bu kez yola ekmek kırıntısı atmış. Ne yazık! Kuşlar kırıntıları yemiş. Çocuklar korkudan ağlamaya başlamışlar. Parmak Çocuk ağaca tırmanmış. Uzaktan ışığı yanan bir ev görmüş. Gidip kapıyı çalmışlar.

Kapıyı açan kadın "Burası devin evidir. O çocuk yer " demiş. Sonra çocukları yatağın altına saklamış. Dev eve gelince çocukları bulmuş.

“Şimdi karnım tok. Yarın hepinizi yerim” demiş.

Dev ile karısının yedi tane kızları varmış. Başlarında altın taçları, geniş bir yatakta uyuyorlarmış. Parmak Çocuk kardeşlerinin takkelerini almış, küçük dev kızların taçlarıyla değiştirmiş. Sabah olunca dev, takkeli çocukların boyunlarını kesmiş. Anne kendi kızlarının boyunlarını kesik görünce bayılmış. Dev ise öyle öfkelenmiş ki hırsından uçurumdan yuvarlanıp ölmüş. Parmak Çocuk ile kardeşleri de kurtulmuşlar.

Yukarıdaki metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplandırınız. (20 puan)

- Metnin türü nedir?
- Olayı gerçeklik bakımından değerlendiriniz.
- Olayın kahramanlarının özelliklerini değerlendiriniz.
- Yer ve zaman bakımından değerlendiriniz.
- Çatışmayı yazınız.

Not: Sınav süresi 40 dakikadır. Sınav kâğıdı olarak ayrı bir kâğıt verilmeyecektir. Başarılar dileriz.

TDE ZÜMRESİ

TDE Öğretmeni

TDE Öğretmeni

Okul Müdürü

..... ANADOLU LİSESİ, 2025-2026 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ, 10.SINIFLAR 1.DÖNEM 1.YAZILI YOKLAMA CEVAP ANAHTARI
(3. Senaryo)

Not: 1.ve 2.soruyu yukarıdaki koşuk metnine göre cevaplandırınız.

SORU 1. “TDE2.2. Sözün Ezgisi temasında alınan metinlerden anlam oluşturabilme.”

a)Koşuğun nazım birimini ve ölçüsünü yazınız. (3+2 p)

CEVAP: DÖRTLÜK (3p) 7’li HECE ÖLÇÜSÜ (2p)

b)Koşuğun temasını yazınız.(5 p)

CEVAP: DOĞA SEVGİSİ

c)Koşuğun uyak düzenini yazınız.(5 p)

CEVAP: aaab

SORU 2. “TDE2.2. Sözün Ezgisi temasında alınan metinlerden anlam oluşturabilme.” (Her biri 3 puan toplam 15 puan)**CEVAP:**

1.Sözlü gelenek ürünleridir.

2.Nazım birimi dördlüktür.

3.Hece ölçüsü kullanılır.

4.Ahenk unsuru olarak redif ve kafiye kullanılır.

5.Özel günlerde söylenirler.

SORU 3. “TDE2.3.Sözün Ezgisi temasında alınan metinlerden anlam çözümleyebilme.”

(Her biri 3 puan toplam 15 puan)

Ninni	ÖLÇÜTLER	Mihriban
Çocuk (Bebek) Sevgisi	Teması	Aşk
7’li hece ölçüsü	Ölçüsü	11’li hece ölçüsü
Halk şiiri geleneği	Ait Olduğu Gelenek	Halk şiiri geleneği
Dörtlük	Nazım Birimi	Dörtlük
Bebeği uyutmak	Söylenme Amacı	Sevgiliye aşkını ifade etmek.

SORU 4. TDE2.3 Sözün Ezgisi temasında alınan metinlerden anlam çözümleyebilme.”

Aşağıda verilen kavramları uygun olan kutucuğun içine yazınız. (Her biri 1 puan toplam 15

puan)Kavramlar: Türkü, Koşma, Sav, Mani, Saz, Koşuk, Mahlas, Sagu, Şölen, Halk hikâyesi, Kopuz, Varsağı, Gazel, İlahi, Baksı

İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatına Ait Kavramlar	İslamiyet Etkisindeki Türk Edebiyatına Ait Kavramlar
Koşuk, Sav, Kopuz, Şölen, Baksı, Sagu	Türkü, Koşma, Mani, Saz, Mahlas, Gazel, İlahi Halk hikâyesi, Varsağı

SORU 5. TDE2.4.Sözün Ezgisi temasında alınan metinlere yönelik değerlendirmelerini yansıtabilme”

“Ağılda oğlak togsa, arıkta oti öner.” (Ağılda oğlak doğsa, ovada oti biter.)

Yukarıda verilen sav (atasözü) ile ilgili değerlendirmelerinizi en az beş cümleden oluşan bir paragraf biçiminde yazınız. (20p)

CEVAP: Her canlı bir yaratıcı tarafından yaratılmıştır. Yaratıcı her canlıyı yaratırken rızkını da hazırlamıştır. Tüm varlıkların bir yaratılış sebebi olduğu gibi varlıklarını sürdürebilmeleri için de gerekli olan her şey yaratılmıştır. İnsan, hayvan, bitki fark etmezsiniz tüm canlılar bu rızıktan yararlanır. Her canlının yaşamını sürdürebilmesi için türüne uygun olarak yaratılan bu sistem mükemmel bir nizamın eseridir.

SORU 6. TDE4.2 Sözün Ezgisi temasında alınan metinlerden anlam çözümleyebilme.”

a)Metnin türü nedir? MASAL (4p)

b)Olayı gerçeklik bakımından değerlendiriniz. KURMACA (HAYAL ÜRÜNÜ) (4p)

c)Olayın kahramanlarının özelliklerini değerlendiriniz. KAHRAMANLAR HAYALİDİR (4p)

d)Yer ve zaman bakımından değerlendiriniz. YER VE ZMAN BELLİ DEĞİLDİR. (4p)

e)Çatışmayı yazınız. İYİ-KÖTÜ, DOĞRU-YANLIŞ (4p)

TDE Öğretmeni

TDE Öğretmeni

Okul Müdürü